

מסורת הש"ם

א. ערקין גג. ב. כמיות
ג. ר"ק פג. מטרי כג.
ד. כ"ב קסג. ה. ק"ש
ו. מכות פ. ע. פט. ענין
ז. ר"ק ת. ח. ט. כ"ה:
חוקין ו' נדף י. א.

תורה אור השלם

1. הררוד את חקאם
אשר עשו והשיב את
אשמו בראשו וימישו
יקף עליו וקח לאשר
אָשם לו. במדבר ה' ז

מורסר רש"י

מורסר עור דינר. בעל
חוב יוסף ער להלוואו
דינר לא (ש"ב כג).
דקפן עליו במלוה.
שלא נתן לו שמעון דמי
השעה אלא נתן לו שטר
חוב ע"ה (בחובות כג).
ופייסיה בזווי. כמעות
דמי השעה שהיה חייב
לממי פייס את השעה
כשיל ראוהו שאלחיות
מכרה לו (ש"ב). מטלטלי
שביק אבון גבן. והיה
בעל חוב על אבני חפוק
ממנו שאין לו קרקע.
ויחמשה לא היה לו
לימן. ומטלטלי דמימי לא
משמעדי לבעל חוב וממנו
גם אלה אין לו לומר
עליו על החפוק. לפי
שאין לו קרקע מאביו
(ש"ב). נכבד ליה ארעא.
כשמעוהו יתומים ופיס
לין קרקע דמימי המעות
והדר גבי מנייה בשביל
אחרים אביסו ולא נתן
לממר לא ידעו קרקע
זו מאביו אלא קקעוהו
כמעות. דלמר לכו ע"י
שטרו חוב אביסו נה
לכו והיה היה לכו כירוש
קרקע שלק אביסו חיי
(ש"ב). בעל חוב. על
אביסו. חוזר וגובה
אורח מהם. אילו נכח
לכס ממנו כירוש (ש"ב).
ת"ל וקח לאשר אשם
לו. ולא נתן לאשר
הלוה. אלא לאשר האשם
שלו. ואשם הוא ק"ק.
דלמחר הנהגל (ר"ק
ק). למי שהקין שלו
(בחובות ט). לאשר הקין
שלו ולא נתן לאשר נכח
טו (ש"ב). כשהרדינו
אצלו. שמקרו כידו
משכן (בחובות טו). שנתן
כמשכן כד נכרי. ולא
מתקן גורמא וילי שנתן
אלא קנייה ממנו (ב"ב י. א.)

כל שעה פרק שני פסחים

לא.

עין משפט
גר מצודה

מא א מ"י פ"ו מהלכת
ערקין הלכה טו:
מב ב מ"י פ"ה מהל'
מלוה הלכה י פמג
עשין יד:
מג ג מ"י ט"ז הלכה ט
ופמג ט"ז הלכה ט
מ"מ ט"ז ק"ו פ"ה א:
מד ד מ"י פ"ב ט"ז הלכה
י פמג עשין כג
טו ט"ז מ"י ט"ז פ"ה
ה:

באחריות. שלא באחריות פשיטא דמתן לירושו אפילו לא
זקפן עליו במלוה אכל באחריות קמ"ל דה"ל יעבכס
לעמנו דה"ל כמפס מחיים קמ"ל דלא חשיב ליה כמפס מחיים כיון
זקפן עליו במלוה: ופייסיה בזווי. רבותא נקט חף על פי
שנתן מעות לא מלי למימר המעות
שנתחייבתי לאביסו נמתי לו:

משמעדינא ז"ב"ה דאבוכון
מדריבי נתן.

וא"ת גבי מטלטלים נמי נימא הכי
וגרלה לר"י דדוקא גבי קרקע שייך
למימר הכי דנתן שיעבוד היא
דכשהקרקע זו משועבדת לראובן
חשיבין ליה כאילו היא גידו דהא
חס מכרה או משכנה חוזר לראובן
וגובה אותה ולכן משועבדת נמי
לבע"מ אכל מטלטלים אין להחשיבם
כאלו הם צד לראובן כיון שאילו
מכרם או משכנם אין גובה מהן
ומכאן יש להוכיח דהלכה כרבי נתן
דהא רבא קאי כותיה כששמעין:
אלא

שבק אבון גבן ומטלטלי דיתמי לבעל חוב לא משמעדי ואמר רבא אי
פיקח שמעון מנבי ליה ארעא והדר גבי לה מינייהו דאמר רב נתן יתומים
שנכו קרקע בחובת אביהם בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן אי אמרת
בשלמא למפרע הוא גובה אשמו להכי חוזר וגובה אותה מהן דכמאן
דגבו מחיים דאבוחון דמי אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי חוזר
וגובה אותה מהן הוה אמאי דמי אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי חוזר
קא משמעדי לבעל חוב שאני התם דאמר ליה כי היכי דמשמעדינא
ליה לאבוכון משמעדינא נמי לבעל חוב דאבוכון מדר' נתן דדחניא רבי
נתן אומר ימנין לנושה בחבירו מנה וחבירו בחבירו שמוציאין מזה ונותנין
לוה ת"ל יונתן לאשר אשם לו נתן נכרי שהלוה את ישראל על חמצו אחר
הפסח מותר בהנאה אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה אשמו להכי מותר
בהנאה אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי מותר בהנאה ברשותא
דישראל הוה קאי הכא במאי עסקינן כשהרדינו אצלו לימא כותנאי ישראל
שלוה לנכרי על חמצו לאחר הפסח אינו עובר משום רבי מאיר אמרו
עובר מאי לאו בהא קמפלגי דמר סבר למפרע הוא גובה ומר סבר מכאן
ולהבא הוא גובה ותסברא אימא אכל נכרי שהלוה לישראל על
חמצו אחר הפסח דברי הכל עובר והא איפכא מיבעי ליה למאן דאמר
התם אינו עובר הכא עובר למאן דאמר התם עובר אינו עובר

מעות ולא היה כך ליתן לבעל חוב ולא לעכבן בשביל אחריות מכירתן דמטלטלי דיתמי לא שיעבדו חכמים לבעל חוב דקרקע של יתומים
הוא דלמרינן בעל חוב גובה אותה בחובת אביהן משום דמחיים חל שיעבודא עליהן אכל על מעות שלא היו בעין לא חיל שיעבדו מחיים
עליהן וכשהן בעין אין כאן ליה ולבעלי המעות דהיינו יתומים לא הלוה זה לזו: ואמר רבא גרסין: אי פיקס. זה שמעון יטעון
ויאמר להם אין לי מעות לפרוע לכם אלא קרקע יש לי ויתנה להם בחובותיהם וחוזר וגובה אותה מהם בשביל אחריות מכירה שקבל אביהן
עליו דהשתא כי אביו ליה הא ארעא איגלאי מילתא דלאו מטלטלי הוא דשביק גביה אלא קרקע: בעל חוב. אחר של אביהן חוזר וגובה
אותה מהן אלמא אמרינן הנוטל קרקע בחובו מאותה שעה שנתן לו המעות נקית לו: א"כ. אמרינן איגלאי מילתא למפרע שהיתה
קנייה לאביהן קרקע זה שגבו בחוב אביהן משום הכי בע"ה אחר של אביהן חוזר וגובה אותה מהן דכמאן דגבי לה מחיים דאבוחון דמי: אלא
אי אמרם. כל הגובה קרקע בחובו אינה קנייה לו אלא מגבייה ואיך אמאי בעל חוב אחר חוזר וגובה אותה מהן לא יחא דבר זה אלא כמי
לבעל חוב דאבוכון מדריבי נתן. לעולם מכאן ולהבא הוא גובה ומאי דלמר רב נתן בעלמא בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן משום דלמר
לכן בעל חוב לי יתומים מכח מי נחלם וביתם קרקע זו מחז שיעבוד של אביהן וכי היכי דמשמעדינא לאבוכון קרקע זו של ליה שליה
מאביסם משמעדינא נמי לדרי שהימי מלוה של אביהן והמחויב לו כלום משועבד לי מדריבי נתן הלך קדס שיעבדי עליה אפי' אכל ליה
שהיתה ברשותו. ושמעון נמי אמר ליה לנבי ראובן כי היכי דהיי נכסי משועבדי לאביסם בשביל חובו היו משועבדין גם לעממי מכח אביהן
שהיה ליה אכלי מחמת אחריות המכירה מדר' נתן דמה לי אי מה לי אחר הלך אש"פ שלא היתה קנייה לאביסם מחיים חל שיעבדי עליה
אכל עממי: לאשר אשם לו. לאשר הלוהו לו לא נאמר אלא לאשר אשם לו לאשר הקרן שלו. נכבד קמא"ו אמרינן אשם זה קרן: סגן נכרי שהלוה
כו. ק"ד השתא בשלם ממסרו לו אלא שיעבדו לו כשאר לווים שאם לא אשך כך עד יום פלוני נא לבימי ונכח ממחן זה: כשהרדינו אלו. נביתו
של נכרי נתנו. קס"ד השתא דטעמא משום דהוה ליה מורת משכון ובעל חוב קונה משכון: ישראל שהלוה אס הנכרי על חמצו. קודם הפסח
לאחר הפסח אינו עובר אס נהנה ממנו: מאי לאו. בשלם הרהיבו ובהא קמפלגי דמ"ק סבר מכאן ולהבא הוא גובה כו: אימא סיפא דברי
הכל עובר. ואי טעמא משום להבא ולמפרע הוא איפכא הוה לן לאפויי פלוגמיהו כהא ולא לאשויי דעמיהו דלמאן דלמר לעיל דירשא
עובר אלמא למפרע הוא גובה הכא הוה ליה למימר אינו עובר משום דכשנתן הלוואה קם ליה ברשות נכרי ולמאן דלמר התם כו:
אלא